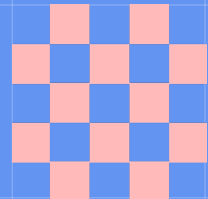

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

«ШКІЛЬНИЙ УРОК ВОЛОНТЕРСТВА»

ДЛЯ УЧНІВ 5-7 КЛАСІВ

Міністерство освіти і науки України
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»

Ганна БОНДАРЕНКО, Галина КОЛОМОЄЦЬ, Тетяна МАЛЕЧКО,
Олена ВУЗЬКА, Ярослав БУЛИШИН, Оксана ПЛАКОШ

ШКІЛЬНИЙ УРОК ВОЛОНТЕРСТВА ДЛЯ 5-7 КЛАСІВ

Навчально-методичний посібник

Київ
2024

Надано гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі», який зареєстрований у
Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №3.0351-2024.
(протокол №3 від 27 червня 2024 року)

Рецензенти:

Олексій Лакіза — доцент кафедри природничо-математичної освіти та технологій КНЗ КОР
«Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів», кандидат
педагогічних наук, доцент.

Лариса Пустолякова — доцент кафедри фізичного виховання і здоров'я, кандидат педагогічних
наук доцент, Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

Навчально-методичний посібник розроблено на основі матеріалів, зібраних під час реалізації
національної кампанії «Шкільний урок волонтерства». Він створений для того, щоб учні могли
дізнатися більше про те, що таке волонтерська діяльність, як стати частиною волонтерського
руху, та усвідомити, як своїми діями вони можуть вплинути на розв'язання соціальних проблем.

Навчально-методичний посібник рекомендовано для вчителів закладів загальної середньої освіти.

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО
МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ

УКРАЇНЬСЬКА
ВОЛОНТЕРСЬКА
СЛУЖБА

для кожної дитини

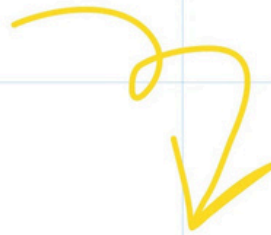
Національна кампанія «Шкільний урок волонтерства» проводиться в рамках проекту Scaling up young volunteers' engagement in humanitarian response while building young people's capacity as leaders of national recovery (UKR/PCA202055), що реалізовується ГО «Українська Волонтерська Служба» за підтримки ЮНІСЕФ в Україні, Міністерства освіти і науки України, Міністерства молоді та спорту України, цифрової платформи U-Report.

ДОРОЖНЯ КАРТА

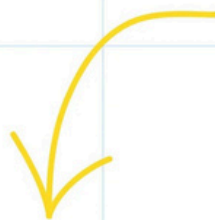
ШКІЛЬНИЙ УРОК ВОЛОНТЕРСТВА

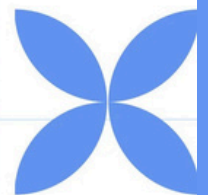
Отримайте методичні матеріали на сайті проекту

Ознайомтесь з матеріалами уроку та заплануйте його

Проведіть урок для своїх учнів

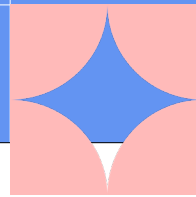

Поверніться на сайт проекту та заповніть короткий звіт, щоб отримати сертифікат

Скануйте QR-код або натисніть тут → [Заповнити звіт](#)

ПЕРЕДМОВА

24 лютого 2022 року війна, що тривала вже 8 років, вийшла на новий рівень. Повномасштабний та ще більш жорстокий. Вона торкнулась кожного та кожну. Без можливості уникнути наслідків, травм чи руйнувань — як зовнішніх, так і внутрішніх. Незалежно від того, ким ми були та чим займались, війна змусила нас подивитись в очі правді та зіткнутись з викликами, до яких ніхто не був готовий.

З перших днів лютого, який, здається, триває й досі, уся країна перетворилась на великий та злагоджений механізм. Немов мурахи в мурашнику, кожен та кожна з нас знаходили своє місце, де можна бути корисними заради української перемоги.

За більше, ніж два з половиною роки війни у нас не раз виникало питання: «Звідки брати сили?». Звідки черпати той цінний ресурс, аби мати можливість працювати до й після перемоги? Вірю, що у кожного з нас є багато просторів сили, у яких ми віднаходимо відновлення, й завдяки яким ділимося теплом з ближніми – тими, з ким ми працюємо щодня задля спільної мети. Після початку вторгнення ми сформували потужний механізм самоорганізації, у якому волонтерська спільнота втілює, іноді здавалось би нездійсненні речі, в реальність. Тож, звідки нам брати сили, щоб не зупиняться й надалі, попри всі труднощі?

З любові до тих, хто невтомно захищає нас на фронті. Кожного дня, ризикуючи своїм життям.

З пам'яті про тих, хто сплатив найвищу ціну за наше життя, свободу, можливість бути тут і зараз. Про тих, хто вже ніколи не обійме рідних, не зустрине Нового Року чи Дня Незалежності, не побачить української перемоги. Ця пам'ять завжди буде з нами, пліч-о-пліч з перемогами чи поразками. Вона живе в спогадах, історіях, світлинах чи голосових повідомленнях. Та найголовніше — в серцях тих, хто проноситиме її із собою, розповідаючи ці історії своїм дітям.

З ніжності до тих, опліч кого ми щодня працюємо. З ким волонтеримо та сортуємо тонни гуманітарної допомоги. З ким будуємо евакуаційні маршрути та до кого пригортаємось в час небезпеки.

З турботи про тих, хто поруч і хто дуже далеко. Турботи за своїх, у теплому домі чи шелтері, на фронті, в тилу чи в тимчасовій окупації.

З віри у те, що добро завжди перемагає зло. З віри, що ми обов'язково виборемо право на своє щасливе, незалежне майбутнє, яке ніхто не зможе у нас забрати.

Неважливо, чи ми втілюємо щось маленьке, чи масштабне, кожен і кожна з нас має значення у цій війні. Наша перемога складається з мільйонів «нас», де кожне «я» — однаково цінне й важливе.

Анна Бондаренко
*Голова Української
Волонтерської Служби*

ДО ВЧИТЕЛЯ/ВЧИТЕЛЬКИ

Учителю/Учителько, ти твориш Людину. Знаємо напевне, що ти чув/чула ці слова Василя Сухомлинського. І точно знаємо, якщо ти читаєш їх знову, в цьому посібнику, то ти – особливий/особлива. Твоє серце щире, розум відкритий до змін, а світогляд готовий до відкриття неймовірних горизонтів. І твоєю перевагою є те, що тут ти не один/ не одна. За тобою стоять десятки сердець готових зайди до відкритих дверей діяльності під назвою – волонтерство.

Чи часто ти бачив/бачила, щоб малі діти, котрі лише навчаються ходити, тримати рівновагу, користуватися різними предметами, відмовлялись від допомоги? Думаємо – ні. Діти щиро радіють, посміхаються та добрими очима дивляться, коли їм допомагають. А чи задумувався/ задумувалась чому? Відповідь дуже проста: отримуючи підтримку – вони набувають впевненості в собі, вірять, що все вийде.

А тепер уявіть, що відбувається в серці людини, котра потребує допомоги й неочікувано отримує її? Або ж як бездомна тварина почувається, коли отримує піклування? У людини виростають крила, собака чи кішка стають найвірнішими друзями рятівнику, а той хто допомагає, стає дійсно особливим. Яка ж особливість людей, котрі допомагають? Їхня особливість – це серце, сповнене любові, надії та віри в те, що все можна зробити завдяки підтримці інших. Той, хто допомагає добровільно, має ім'я – волонтер.

Волонтерська робота дуже давня та надзвичайно потрібна. Україна — одна із небагатьох країн, в якій волонтерство

народилося зовсім недавно, але досягло такого розвитку, якого не бачили, навіть великі розвинені країни. В душі кожного українця живе маленький волонтер.

Існує хибна думка, що волонтер – це той, хто виключно збирає гроші або матеріальні речі. Але це далеко не так. Шкільний урок волонтерства покликаний донести дітям, а можливо і дорослим, хто ж такий волонтер насправді. Волонтерство — це не лише можливість допомагати іншим, але й шлях до формування цінностей, таких як доброта, людяність, милосердя і взаємопідтримка серед молоді. Навчаючи учнів волонтерства, ми допомагаємо їм розвивати соціальні навички, усвідомлювати відповідальність за суспільство та будувати стосунки з іншими. Це також позитивно впливає на їхнє психічне здоров'я, знижуючи стрес і підвищуючи самооцінку. Вибір волонтерської діяльності в улюбленій сфері дозволяє молодим людям реалізувати себе і зробити свій особистий внесок у спільноту.

Волонтерство — це не тільки шлях до покращення нашого суспільства, а й можливість для волонтерів зростати й розвиватися. В Україні існує безліч чудових ініціатив, як-от «Допомога армії» чи «Творчі майстерні для дітей з інвалідністю», які об'єднують людей різного віку та професій. Ці проєкти не лише надають важливу підтримку, але й створюють простір для набуття нових навичок.

Залучення молоді до волонтерської діяльності допомагає формувати лідерські якості та відповідальність за своє оточення. Волонтери вчать працювати в команді, управляти проєктами та ефективно

спілкуватися з різними людьми. Ці навички важливі не тільки для особистісного зростання, а й для успішної кар'єри в майбутньому.

Не випадково говорять, що волонтерство — це неоціненний досвід. Для учнів та учениць 5-7 класів цей досвід, в більшості випадків, перший. Тому важливо показати їм, що волонтерство доступне кожному, навіть школярам. А вплив може бути значним. Завдяки участі в таких

ініціативах молоді люди усвідомлюють свою роль у суспільстві, стають активними громадянами й роблять свій особистий внесок в загальну справу.

Отже, якщо ти готовий/готова відкрити своє серце і допомогти іншим, пам'ятай: кожен добрий вчинок — це крок до кращого світу. Волонтерство — це не лише про допомогу, а про спільне зростання, про те, як навіть маленькі дії можуть призвести до великих змін.

ПРО НОВУ УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ ДЛЯ ТРЕНЕРІВ

Привіт, тренере/тренерко!

Дякую, що погодився/погодилася провести Шкільний урок волонтерства для учнів/учениць 5-7 класів. Оскільки всі школи зараз працюють за концепцією Нової української школи (НУШ), хочу поділитися кількома важливими моментами, які допоможуть тобі краще підготувати урок.

Що таке НУШ?

Нова українська школа (НУШ) — це освітня реформа, яка спрямована на формування в дітей не лише знань, а й важливих життєвих компетентностей. Основний акцент робиться на критичне мислення, співпрацю, відповідальність і застосування знань у реальних ситуаціях. Важлива особливість НУШ — це партнерство між вчителем/вчителькою та учнем/ученицею, де діти є активними учасниками навчального процесу.

До чого звикли діти в НУШ?

Учні/учениці, які навчаються за цією програмою, звикли до інтерактивних методів: вони часто працюють у групах, беруть участь у дискусіях, обговорюють свої ідеї та виконують практичні завдання. Їм подобається самостійно приймати рішення та проявляти ініціативу.

Як підтримувати дітей під час уроку?

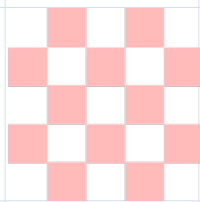
Пам'ятай, що діти можуть іноді шуміти чи бути надто активними — це природна частина їхнього розвитку. Важливо сприймати це спокійно та з розумінням. Підтримуй учнів, коли вони роблять помилки, адже це частина навчального процесу. Заохочуй їхні зусилля та відзначає прогрес, навіть якщо він невеликий. Діти особливо цінують увагу та підтримку, незалежно від результату.

Сподіваюся, ці поради допоможуть тобі провести цікавий та корисний урок!

ЗМІСТ

Передмова	4
До вчителя/вчительки	5
Про Нову українську школу для тренерів	6
Про урок	8
Рекомендації для проведення Шкільного уроку волонтерства для 5-7 класів	10
Дорожня карта вчителя з використання Шкільного уроку волонтерства	11
План основного уроку	13
Хід уроку	16
Розширений урок волонтерства	34
Активні хвилинки	35
Вправи на волонтерську тематику	39
Інтеграція волонтерства в освітній процес для вчителів НУШ	42
На допомогу вчителю	44
Організації-партнери Посібника для вчителів «Шкільний урок волонтерства»	48
Список рекомендованих матеріалів для розвитку	50
Додатки	51

ПРО УРОК

Мета уроку:

Основна мета уроку — ознайомити учнів з поняттям волонтерства, його роллю та значенням у сучасному суспільстві. Урок спрямований на те, щоб показати дітям, наскільки їхня цілеспрямована діяльність може бути корисною для школи, громади та світу, навіть у юному віці. Також урок має на меті виховання почуття відповідальності за свої дії та формування бажання допомагати іншим безкорисливо.

Цілі уроку:

1. Пояснити учням поняття волонтерства.
2. Розкрити вплив волонтерської діяльності на суспільство.
3. Заохотити учнів до активної участі у волонтерстві.
4. Виховувати відповідальність та бажання допомагати іншим.

Завдання уроку:

1. Визначити основні риси та функції волонтерства.
2. Розробити ідеї волонтерських проєктів для учнів.
3. Сформувати позитивне ставлення до волонтерської діяльності.
4. Ознайомити учнів із прикладами волонтерських ініціатив.

Цільова аудиторія посібника:

- вчителі/вчительки, які працюють з учнями 5-7 класів, та інші працівники освітньої сфери(педагоги-організатори, психологи);
- волонтери та активісти, залучені до роботи з молоддю;
- молодіжні працівники та працівниці;
- учні, які лише починають долучатися до волонтерства та їхні батьки.

Посібник дозволяє будь-якій людині, яка підтримує цінності волонтерства, успішно провести цей урок, незалежно від професійного статусу.

Вікові групи учасників:

Рекомендовано для учнів 5-7 класів. Урок можна адаптувати для інших вікових категорій за потреби.

Інклюзивний підхід:

Завдання розроблені таким чином, щоб вони були зрозумілими та доступними для всіх учасників, враховуючи можливі особливості учнів. Важливо звертати увагу на специфічні потреби групи та коригувати матеріали відповідно до них.

Формати проведення уроку:

- Очне навчання в класі;
- Онлайн-заняття через платформи Zoom, Google Meet, Skype тощо.

Тривалість заняття:

Стандартний урок триває 45 хвилин, проте для більш інтерактивного формату бажано виділити 1,5-2 години.

Обов'язкові елементи уроку:

Посібник забезпечує усіма необхідними матеріалами для ефективного проведення уроку про волонтерство. Попри те, що користувачі мають свободу в адаптації формату та методів викладання, важливо зберегти основні теоретичні аспекти уроку, щоб донести його ключові ідеї.

Є кілька елементів, які обов'язково мають бути присутні на уроці з метою ефективного досягнення очікуваних результатів:

- 1. Інтерактивне опитування**, яке допомагає встановити зв'язок із дітьми, залучити їх до роздумів про волонтерство та зрозуміти їхній початковий рівень знань або ставлення до теми.
- 2. Фізична активність** — коротка руханка, яка сприяє підтриманню енергії та позитивного настрою, а також дає можливість зробити перерву між інформаційними блоками уроку.
- 3. Практичний компонент** — це вправа або завдання, яке надає учням можливість застосувати отримані знання на практиці, обговорюючи або розробляючи ідеї для власних волонтерських проєктів.

Ці компоненти допоможуть забезпечити структурованість уроку, залученість учнів та створити умови для активного засвоєння знань про волонтерство.

Обладнання:

Для проведення уроку вчителю знадобляться роздаткові матеріали, які можна роздрукувати на звичайному принтері (в чорно-білому або кольоровому форматі). Оскільки урок включає використання презентації, бажано мати комп'ютер, проєктор або телевізор для її демонстрації. Якщо такої можливості немає, презентацію можна надрукувати або адаптувати урок без електронної візуалізації. Також варто заздалегідь повідомити учнів, що для однієї з вправ знадобляться мобільні телефони та доступ до Інтернету (через Wi-Fi або мобільну мережу).

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ШКІЛЬНОГО УРОКУ ВОЛОНТЕРСТВА ДЛЯ 5-7 КЛАСІВ

Плануючи Шкільний урок волонтерства, важливо зберегти гнучкість і адаптувати матеріал до особливостей учнів та учениць. Почніть зі створення відкритої та дружньої атмосфери, запропонуйте криголам, щоб дізнатися настроїв учнів. Запитайте їх про їхні потреби, чи задоволені вони зараз. Лише тоді учні/учениці зможуть вільно ділитися своїми думками та почуватись комфортно.

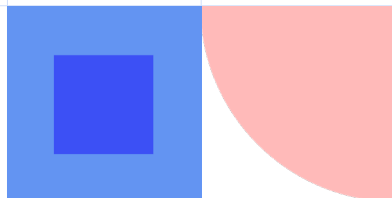
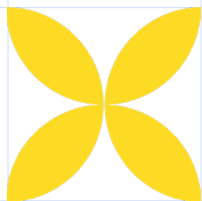
Щоб урок був динамічним та цікавим, обов'язково включіть інтерактивні елементи. На початку пропонуємо опитування. Якщо технічні засоби не дозволяють його провести, то використовуйте «мозковий штурм», щоб зрозуміти, що школярі та школярки знають про волонтерство, та з'ясувати їхні уявлення про допомогу іншим.

Не забудьте включити активності, які дозволяють учням/ученицям рухатися — це допоможе зберегти їхню увагу та енергію. Фізичні вправи або короткі перерви — чудовий спосіб перемикнути між етапами уроку. Дозвольте дітям пити воду за потреби.

Якщо є можливість, залучіть учнів/учениць, які вже брали участь у волонтерських ініціативах. Такі активні учні можуть бути серед однокласників, інших паралелей, старшокласників та представників органів учнівського самоврядування. Нехай вони поділяться своїм досвідом — це завжди мотивує однолітків і робить тему ближчою.

Щоб урок був більш інтерактивним, скористайтеся цифровими інструментами. Використовуйте онлайн-платформи для вікторин, тестів або збору ідей. Наприклад, Padlet, Kahoot чи Mentimeter можуть допомогти учням активно брати участь, навіть якщо урок проходить онлайн.

Загалом, головне — зробити акцент на тому, що волонтерство — це не лише допомога іншим, але й можливість саморозвитку та набуття важливих навичок.

ДОРОЖНЯ КАРТА ВЧИТЕЛЯ З ВИКОРИСТАННЯ ШКІЛЬНОГО УРОКУ ВОЛОНТЕРСТВА

1

Як робити добрі
справи разом?

2

Опитування

3

Історії
волонтерів

4

Як я можу
допомагати?

5

Чи це
волонтерство?

6

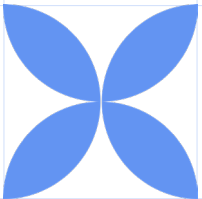
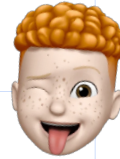
Рухова
активність

7

Чому волонтерство
важливе?

8

Як стати
волонтером?

Самостійний урок:

Урок можна провести як окрему навчальну одиницю, незалежно від інших тем. Він чудово підходить для 5-7 класів як спосіб ознайомити дітей із поняттям волонтерства, розвинути їхню відповідальність та заохотити до соціальної активності. Урок стане містком до Шкільних клубів волонтерства.

Виховна година:

Цей урок може стати чудовою основою для виховної години, де обговорюються соціальні цінності, співпраця та допомога іншим. Під час проведення виховної години варто наголосити на важливості волонтерства у школі, у колах друзів та знайомих, в повсякденному житті суспільства зокрема.

До Міжнародного дня волонтера (5 грудня):

Урок можна провести до Міжнародного дня волонтера, щоб звернути увагу учнів на значущості цієї діяльності та залучити їх до волонтерських ініціатив. Це ідеальний час для підвищення інтересу до теми.

Тиждень доброчинності:

Якщо в школі організують тиждень або день доброчинності, урок можна адаптувати до цього формату. Діти не лише можуть розробити власні волонтерські проєкти, а й матимуть можливість реалізувати їх спільно з наставниками, вчителями та досвідченими волонтерами.

Позаурочні заходи чи класні години:

Цей матеріал можна використовувати під час проведення позаурочних заходів, тематикою яких є соціальна активність молоді, громадянська культура, або інтегрувати його в класні години для обговорення питань співпраці, підтримки громади та соціальних ініціатив.

Інтеграція в інші предмети:

Деякі елементи уроку можуть бути використані під час інтегрованих уроків з різних шкільних предметів, таких як «Громадянська освіта», «Здоров'я та добробут», «Етика», де можна розглядати теми відповідальності, співпраці та волонтерства.

Центри позашкільної освіти, DLS-центри та молодіжні центри:

Урок можна проводити в центрах позашкільної освіти, DLC-центри (Цифрові освітні центри), молодіжних центрах та таборах. Він допоможе учням розвивати життєві та соціальні навички через волонтерську діяльність, підвищуючи їхню самооцінку та мотивуючи до активної громадської участі. Це також дає можливість учням застосувати свої знання на практиці та розвинути відповідальність у різних формах позашкільної діяльності.

ПЛАН ОСНОВНОГО УРОКУ

Тема: Шкільний урок волонтерства: «Як робити добрі справи разом»

Мета уроку:

- Пояснити поняття «волонтер» та «волонтерство» доступно, простою мовою.
- Розповісти, чим займаються волонтери і як вони допомагають людям.
- Показати, що добрі справи можна робити у своїй школі, місті та навіть онлайн.
- Заохотити учнів до активної участі в добрих справах.
- Познакомити з історіями дітей-волонтерів та простими способами допомогти іншим.

Авдиторія: учні 5-7 класів.

Методи та прийоми: ігри, розповіді, обговорення в групах, практичні завдання, творчі вправи.

Тривалість: поданий план уроку розрахований на 45 хвилин. Ви можете використовувати ці матеріали на свій розсуд, залежно від потреб, досвіду та особливостей групи, яка навчається.

Необхідні матеріали:

презентація, роздатковий матеріал (можна знайти в кінці посібника), мапа уроку.

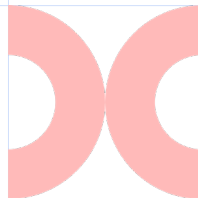
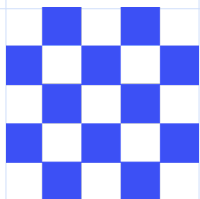
Важливо: мапа уроку є важливою частиною заняття. Коли діти розуміють як проходить урок, що їх чекає на наступному етапі, вони відчувають себе більш впевнено і комфортно. Мапа уроку допомагає учням краще орієнтуватися в структурі заняття, що сприяє підвищенню їхньої зацікавленості.

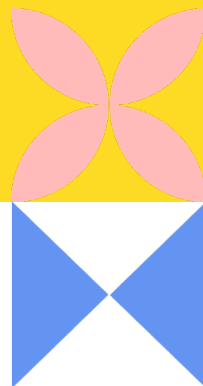
Усі матеріали уроку можна знайти та завантажити у вільному доступі за QR-кодом. Їх можна використовувати як офлайн, так і онлайн — форматах зустрічей.

Тривалість блоку	Назва блоку	Завдання блоку	Відповідність слайда презентації
3 хв	Вступ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Озвучити тему та мету уроку 2. Зацікавити дітей та налаштувати на заняття 	Слайди 1-3
7 хв	Опитування <i>*обов'язковий елемент</i>		Слайд 4
5 хв	Історії волонтерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розповісти, що таке волонтерство та хто такі волонтери. 2. Показати приклади волонтерської діяльності у світі, Україні. 3. Обговорити, чому люди волонтерять та що вони за це отримують. 	Слайди 5-12
10 хв	Практична вправа – «Моє волонтерське гасло» <i>*обов'язковий елемент</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Провести вправу. 2. Обговорити, що із запропонованого можна втілити в життя 	Слайд 13
5 хв	Гра «Чи це волонтерство?»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Провести гру. Запропонувати різні види діяльності, визначити, які з них є волонтерством. 2. Показати широкий вибір волонтерської діяльності, як офлайн, так і онлайн 3. Запропонувати учням обговорити, котрі проблеми дотичні до них, та до вирішення котрих вони б хотіли долучитися(тепер чи у майбутньому) 	Слайд 14
3 хв	Рухова активність <i>*обов'язковий елемент</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищити рівень концентрації уваги учнів під час уроку, активізувати їхню розумову діяльність. 2. Обговорити, що руханка допомагає підтримувати фізичний і психологічний стан учнів, сприяє покращенню уваги та здатності сприймати нову інформацію 	Слайд 15

Тривалість блоку	Назва блоку	Завдання блоку	Відповідність слайда презентації
5 хв	Чому волонтерство важливе?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пояснити, що волонтерство спрямоване робити світ кращим, допомагає людям, тваринам і природі 2. Навести приклади з життя, коли волонтерство принесло користь. 	Слайди 16-21
7 хв	Як стати волонтером?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обговорити з учнями, що навіть маленькі дії – це вже волонтерство. 2. Навести приклади волонтерства та залученості до нього: волонтерство в школі, ековолонтерство, онлайн волонтерство. 3. Волонтерство і дружба. 4. Пояснити, як волонтерство допомагає знаходити нових друзів і працювати в команді. 	Слайди 22-26
2 хв	Підсумки	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поставити питання: «Як ви відчуваєте себе після розмови про волонтерство? Чи хочете ви спробувати допомогти іншим?» 2. Надихнути учнів продовжити цікавитися волонтерством та брати в ньому участь. 	Слайди 27-30

ХІД УРОКУ

1

ВСТУП

СЛАЙД 1

Учитель/учителька:

Вітаю, учні та учениці! Радію, що ми зібралися разом для проведення шкільного уроку волонтерства «Як робити добрі справи разом»

ШКІЛЬНИЙ УРОК
ВОЛОНТЕРСТВА

Як робити добрі справи разом

СЛАЙД 2

Учитель/учителька:

Оберіть, будь ласка, номер картинки, яка вам до душі. Чому саме така? Як ви себе зараз почуваєте?

ЯК ВИ СЕБЕ ЗАРАЗ ПОЧУВАЄТЕ?

Оберіть одне із зображень та поділіться чому обрали його

1 2 3 4 5 6

Важливо:

на початку уроку треба створити дружню атмосферу. Використання криголама налаштує учнів на те, що вам дійсно важливо, як вони себе почувають.

Сьогодні наш урок буде особливим, адже ми поговоримо про волонтерів та їхню працю – волонтерство. Це люди, які роблять добрі справи, коли це потрібно, навіть якщо особисто не знайомі з тими, кому допомагають. Волонтери підтримують людей у важкі часи й показують, як важливо бути добрим і турботливим. Завдяки їм світ стає кращим місцем для всіх.

Волонтерство — це рух, який об'єднує тисячі різних людей

2

ОПИТУВАННЯ

* обов'язковий елемент уроку

Учитель/учителька:

Щоб дізнатися, що ви вже знаєте про волонтерство, і почути ваші думки, пропоную вам пройти опитування за цим QR-кодом на слайді. Мені важливо зрозуміти, як ви бачите волонтерство, чому воно важливе, які проблеми хвилюють саме вас.

Важливо: щоб мета уроку була досягнута та ви встигли зробити все заплановане, необхідно давати чіткі інструкції. Наголосіть, що опитування є анонімним, і важливо відповідати щиро, так, як думаєте насправді. Оскільки це учні 5-7 класів і їм, можливо, важко сформулювати думки, то можна обговорити, що за граматичні помилки чи неточності сварити учнів ніхто не буде.

ПОДІЛИСЬ СВОЄЮ ДУМНОЮ ПРО ВОЛОНТЕРСТВО

- 1 Відкрий камеру на своєму телефоні
- 2 Наведи на QR-код та почекай кілька секунд
- 3 Отримай посилання на Telegram-бот
- 4 Перейди за ним та натисни «РОЗПОЧАТИ»
- 5 Напиши слово «ДОБРО» та пройди опитування

ВІТАЮ, ТЕПЕР ТИ U-РЕПОРТЕР!

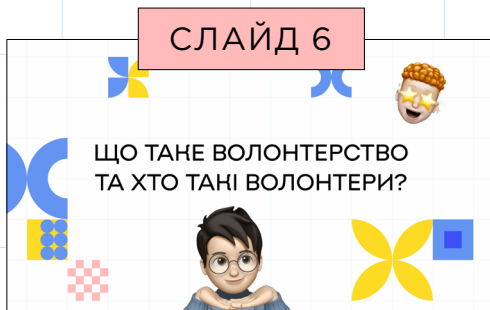

3 ІСТОРІЇ ВОЛОНТЕРІВ

1. Що таке волонтерство та хто такі волонтери (1 хв)

СЛАЙД 6

ЩО ТАКЕ ВОЛОНТЕРСТВО
ТА ХТО ТАКІ ВОЛОНТЕРИ?

СЛАЙД 7

Учитель/учителька:

Волонтерство — це допомога іншим просто так, не за гроші. Волонтери — це ті, хто роблять добро. Їхні дії можуть бути різноманітними: від допомоги літнім людям і догляду за тваринами до захисту довкілля та підтримки тих, хто опинився в складних життєвих обставинах.

♥ ВОЛОНТЕРСТВО — ЦЕ ДОПОМОГА
ІНШИМ ПРОСТО ТАК, НЕ ЗА ГРОШІ.

Волонтерська діяльність має три основні ознаки:

Люди роблять це за
власним бажанням

Безоплатно

Така допомога приносить
користь суспільству або
природі

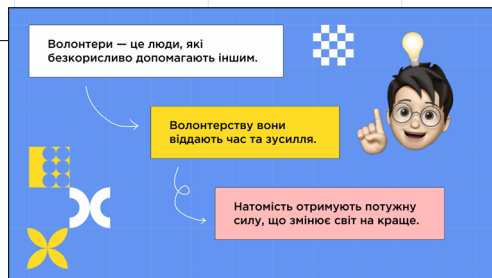
Важливо: тут потрібно звернутися до опитування, за бажанням діти можуть озвучити хто такі, на їхню думку, волонтери та що таке волонтерство. Навіть якщо будуть неточності у відповідях, вам необхідно довести відповідь учня до правильного визначення, тим самим ви створите ситуацію успіху та зацікавите учнів працювати далі. Якщо є час, попросіть учнів пошукати в Інтернеті переклад слова «волонтер».

СЛАЙД 8

Учитель/вчителька:

Волонтерська діяльність має три основні ознаки: люди роблять це за власним бажанням, безплатно, і така допомога приносить користь суспільству або природі.

Важливо: діти люблять рухатися і краще запам'ятовують зміст матеріалу, якщо його поєднано з рухами. Можна, на ваш вибір, запропонувати наступні рухи: Волонтерська діяльність має три основні ознаки: люди роблять це за власним бажанням (притискаємо долоні до серця), безплатно (протягаємо руки вперед, долонями вгору), і така допомога приносить користь суспільству або природі (розводимо руки в сторони, показуючи широту впливу).

2. Приклади волонтерської роботи у світі та Україні (2 хв)

У СВІТІ

СЛАЙД 9

Учитель/вчителька:

Неймовірною волонтерською ініціативою є проєкт «The Ocean Cleanup», заснований молодим винахідником Бояном Слатом. Метою цієї ініціативи є очищення світових океанів від пластикового сміття, яке шкодить морському життю та забруднює довкілля.

Коли Бояну було всього 18 років, він придумав і зробив перший пристрій для збору сміття з океану. Його ідея була в тому, щоб використовувати спеціальні бар'єри, які збирали б пластик, що плаває у воді. Згодом цей проєкт об'єднав тисячі людей по всьому світу, які допомагають у різних напрямках: від створення нових технологій до організації акцій з прибирання пляжів.

Важливо: якщо у вас час не обмежений 45 хвилинами, то можна запитати в учнів: чи важлива така ініціатива? Чи бачили вони щось схоже в Україні? Можна розповісти, що проєкт «The Ocean Cleanup» розробив і баржу для очищення річок. Також, потрібно наголосити, що важливо не лише очищувати водойми від сміття, а насамперед не забруднювати їх новим.

В УКРАЇНІ:

СЛАЙД 10,11

ВОЛОНТЕРСТВО В УКРАЇНІ

Клуб Добродіїв

«Клуб Добродіїв» — це простір для творчості та розвитку, де діти можуть реалізувати свої ідеї через різноманітні проєкти. Основна мета клубу — підтримка молодих талантів, розвиток їхніх навичок у мистецтві, соціальних ініціативах та волонтерстві.

Шалені бджілки

«Beehive is Шалені бджілки» — це ініціатива залучення підлітків та молоді до спортивного та активного способу життя завдяки проведень спортивних тренувань та змагань разом з тренерами-волонтерами.

ВОЛОНТЕРСТВО В УКРАЇНІ

Творчий гусак

«Творчий гусак» — це ініціатива, організована дітьми, яка спрямована на розвиток креативності та талантів молоді. У рамках цього проєкту діти малюють, організовують мистецькі виставки та майстер-класи.

Емоційний компас

«Емоційний компас» — це важливий проєкт, ініційований дітьми, який допомагає молоді краще розуміти свої емоції та справлятися з ними в умовах стресу.

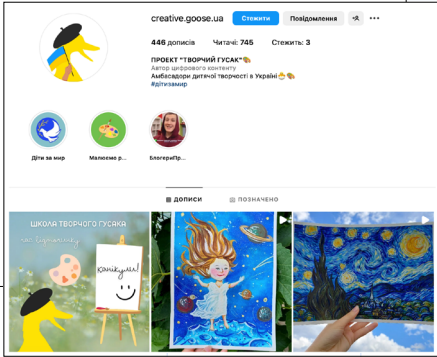
ТОП 3 ПОРАДИ

Учитель/учителька:

В Україні багато дітей активно залучені до волонтерських проєктів, які стають важливими інструментами для розвитку їхніх навичок, соціальної відповідальності та креативності. Та особливий момент в тому, що учні/учениці є засновниками та ініціаторами таких проєктів.

Хочу вам розповісти про проєкт «Творчий гусак» — це унікальна ініціатива, організована дітьми, яка спрямована на розвиток креативності та талантів молоді. У рамках цього проєкту учасники можуть реалізувати свої ідеї через різноманітні творчі активності, такі як мистецькі виставки, майстер-класи та культурні заходи.

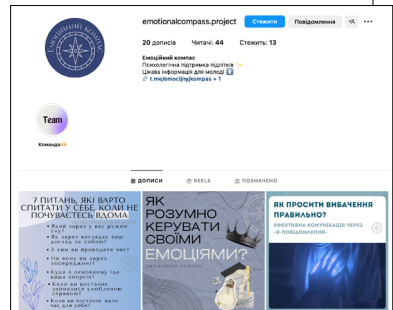

«Sportlife із Шаленими бджілками» — це ініціатива залучення підлітків та молоді до спортивного та активного способу життя завдяки проведенню спортивних тренувань та змагань разом з тренерами-волонтерами.

Проект придумали та організували дівчата, що навчаються у шостому класі в селі Лиса гора, що знаходиться у Миколаївській області в рамках програми VolunTEENS від Української Волонтерської Служби. Завдяки цій ініціативі мешканцям громади вдалося опанувати нові види спорту, такі як регбі, даджбол, футбол, волейбол тощо.

«Емоційний компас» — це важливий проєкт, ініційований дітьми, який допомагає молоді краще розуміти свої емоції та справлятися з ними в умовах стресу. У рамках цього проєкту учасники отримують інструменти для розвитку емоційного інтелекту, вчать виражати свої почуття і знаходити підтримку серед однолітків.

Проект «Клуб Добродіїв» — це простір для творчості та розвитку, де діти можуть реалізувати свої ідеї через різноманітні проєкти. Основна мета клубу — підтримка молодих талантів, розвиток їхніх навичок у мистецтві, соціальних ініціативах та волонтерстві.

Але волонтерство — це не лише про великі ініціативи. Це також шкільні ярмарки, організація акцій збору книжок для дітей, допомога в притулках для тварин або просто підтримка людей у важкі моменти. Кожен з цих вчинків формує атмосферу доброти й взаємопідтримки, адже навіть найменші дії можуть мати велике значення.

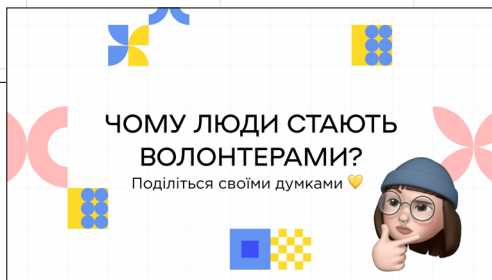
3. Чому люди стають волонтерами та що вони отримують (2 хв)

СЛАЙД 12

Учитель/учителька:

як ви гадаєте, чому люди стають волонтерами?

Важливо: можна просто запитати учнів як вони думають, при цьому використати якийсь предмет: іграшку, маленький м'ячик тощо. Передаючи його тому, хто хоче висловитися. Бажання потримати щось цікаве в руках дасть поштовх учням/ученицям до відповіді. Тому будьте креативні.

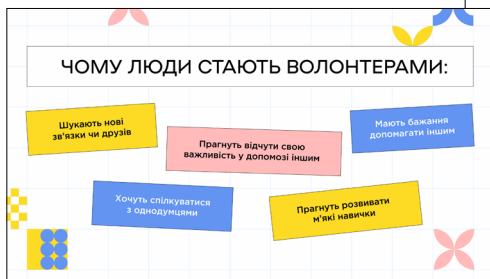
СЛАЙД 14

Учитель/учителька:

У кожної людини свої причини: чому вона займається волонтерством. Це може бути бажання допомагати іншим. Людина почувається піднесено, якщо вона комусь допомогла просто так, безкорисно.

Хтось хоче спілкуватися з однодумцями, шукає нові зв'язки чи друзів. Підлітки часто стають **волонтерами**, щоб розвивати свої навички: вміння комунікувати, розв'язувати проблеми, планувати чи навчатися нових технологій. Навіть, якщо волонтер скаже собі: «Я молодець, бо долучився до проєкту», то так теж може бути. Коли ми себе хвалимо за важливі речі, ми підіймаємо собі настрій та самооцінку. Стаємо значущими для себе та інших.

Важливо: серед запропонованих відповідей немає правильної. На цьому потрібно наголосити. Хтось може обрати одну причину, чому стає волонтером, а хтось – декілька. Вони можуть змінюватися в процесі волонтерської діяльності. Можливо, учні озвучать свої думки, чому стають волонтерами.

4

ПРАКТИЧНА ВПРАВА – «МОЄ ВОЛОНТЕРСЬКЕ ГАСЛО»

* обов'язковий елемент уроку

СЛАЙД 15

Мета вправи:

розвинути в учнів розуміння важливості волонтерства, спонукати до творчості та співпраці, а також мотивувати до участі в соціальних ініціативах.

Матеріали:

аркуші А4, олівці, фломастери.

1. Об'єднайте учнів у групи або пари.
2. Запропонуйте їм створити коротке гасло або слоган, який би мотивував до волонтерства. Можна дати приклад: «Допомагати — це просто!» або «Добрі справи змінюють світ!».
3. Після цього кожна група презентує своє гасло. Попросіть дітей дати коротке пояснення, чому вони обрали саме таке гасло.
4. Проведіть дискусію, запитуючи учнів, як їхні гасла можуть надихнути інших на волонтерство. Попросіть їх подумати про можливі конкретні акції, де ці гасла можна використати, наприклад, на плакатах, у соціальних мережах чи під час шкільних заходів.

Важливо: така вправа розвиває креативність та вміння працювати в команді. Потрібно донести до учнів та учениць думку, що навіть гасло може стати стимулом до змін. Щоб така вправа мала пролонговану дію, можна дати на домашнє завдання оформити плакат (намалювати) чи інформаційну листівку(використовуючи програми для малювання) з обраним гаслом. Також можна влаштувати виставку учнівських робіт в школі.

Також дуже важливо казати не «розділимося на групи», а саме - «об'єднаємось у групи», бо ми працюємо на досягнення спільної мети.

Практична вправа

«МОЄ ВОЛОНТЕРСЬКЕ ГАСЛО»

Чи можуть слова надихати на добрі справи?

Звичайно можуть! А також мотивують робити добрі справи та змінювати світ на краще!

Мета гри:

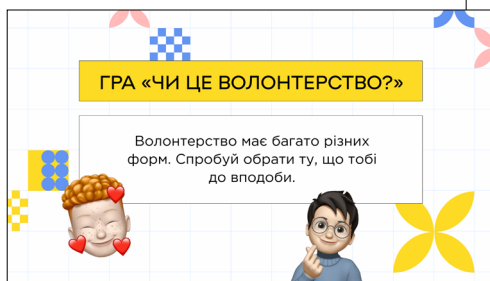
Допомогти учням зрозуміти, які види діяльності є волонтерськими, а які — ні. Надати інформацію про широкий спектр волонтерських можливостей, як офлайн, так і онлайн, що дозволить їм зрозуміти, що волонтерство може мати різні форми та може бути адаптоване до їхніх інтересів і можливостей.

Запропонуйте учням продовжити речення:

«Я вважаю, що це волонтерство, тому що...» або «Це не волонтерство, оскільки...».

Приклади видів діяльності

- **Притулок для тварин «Другий шанс»** шукає волонтерів для підгодівлі тварин. Долучайтеся до нашої команди, щоб допомогти безпритульним тваринам!
- **Міська рада** запрошує всіх охочих долучитися до прибирання водойм. Волонтери отримують сертифікати, подяки за участь.
- **Літня школа** шукає волонтерів для проведення безплатних уроків англійської мови для дітей. Долучайтеся до навчання інших!
- **Місцевий магазин** шукає волонтерів для розповсюдження флаєрів про відкриття нового торгового залу. Оплата 50 грн за 100 флаєрів.
- **Школа №5** оголошує, що всі відмінники 11 класу зобов'язані долучитися до волонтерської акції. Інакше отримують «9» з трудового навчання.
- **Спортивна асоціація** запрошує волонтерів для допомоги в організації дитячих спортивних змагань. Участь безплатна, але потрібна відповідальність!
- **Благодійний фонд «Сонячні усмішки»** оголошує про набір волонтерів для організації дитячих свят. Долучайтеся до добра!
- **Онлайн-школа «Творчість і натхнення»** шукає волонтерів для проведення віртуальних майстер-класів. Платимо 150 грн за 2 години.
- **Літературна спілка** шукає «літературних помічників»! Якщо ви готові допомагати в організації поетичних вечорів, отримаєте можливість публікації вашого твору в нашому збірнику.
- **Громадська організація «Справжня допомога»** запрошує учнів 10-11

класів на «екологічні вихідні»! Якщо ви готові брати участь у проєктах, отримайте шанс виграти поїздки на екскурсію до національного парку!

- **Компанія «ЕкоМайбутнє»** пропонує оплачувану роботу для волонтерів, які допомагатимуть у зборі вторинної сировини. Оплата — 100 грн за 4 години.
- **Громадська організація «Центр підтримки літніх людей»** запрошує волонтерів для проведення онлайн-уроків комп'ютерної грамотності! Допоможіть літнім людям освоїти сучасні технології.

Важливо: *слідкуйте за правильністю побудови речень, спонукайте учнів давати повні відповіді, тим самим розвиваємо комунікативну компетентність. Заохочуйте учнів до роздумів, як вони можуть долучитися до розв'язання проблем, описаних в оголошеннях, через волонтерство. Це допоможе їм відчувати свою роль у суспільстві, розвинути громадянську компетентність. Спонукайте їх не лише ділитися думками, а й аргументувати їх, вести дискусію. Наприклад: компанія «ЕкоМайбутнє», котра пропонує оплачувати збір вторсировини, не проводить волонтерську діяльність, як можна переформулювати оголошення?*

Для інтерактивності використати wardwall.

Учитель/учителька:

Отже, ми розглянули різні види волонтерської діяльності. Зараз я хочу запропонувати вам подумати над такими питаннями:

- Чи є у вас досвід волонтерської діяльності? Якщо так, то до яких саме проєктів чи ініціатив ви були долучені? Які навички чи, можливо, нові знайомства ви отримали?
- Які з цих проєктів вам сподобалися найбільше? Що саме вас приваблює: допомога літнім людям, тваринам, захист природи чи організація свят для дітей? Чому це для вас важливо?
- Чому саме ці ініціативи вам цікаві? Як вони можуть змінити ваше життя або допомогти іншим людям?
- Як ви можете використати свої вміння та інтереси в обраній сфері? Які ваші здібності можуть допомогти в цій справі?
- Чи хочете ви почати займатися волонтерством вже зараз або трохи пізніше? Що може бути вашим першим кроком: допомога через школу, організації чи участь в онлайн-ініціативах?
- Якої інформації вам не вистачає, щоб почати займатися волонтерством? Що вам потрібно знати, щоб зробити перший крок?

Важливо: запитання, подані вище, дуже важливі під час проведення уроку. Вони відносяться до так званих «сильних типів питань», які допомагають глибше розкрити думки й інтереси учнів, стимулюють їх критичне мислення та сприяють розвитку власних ідей.

6

РУХОВА АКТИВНІСТЬ

* обов'язковий
елемент уроку

СЛАЙД 17

Учитель/учителька:

Друзі, щоб залишатися зосередженими на уроці, дуже важливо робити невеликі перерви для руханки. Це допомагає не тільки бути зосередженим/зосередженою, а й зберігати наше тіло і мозок у хорошій формі. Коли ми рухаємося, ми стаємо енергійнішими й краще сприймаємо інформацію.

Рух — це не просто весело, а ще й дуже корисно для нашого здоров'я. А коли ви займаєтесь корисними справами для інших, це також підіймає настрій та робить світ кращим. Сьогодні ми з вами зробимо веселу руханку, яка пов'язана з допомогою людям.

Руханка «Волонтерська допомога»:

1. **Розносимо пакунки** — уявіть, що ви волонтери, які несуть допомогу іншим. Підніміть руки, ніби ви тримаєте пакунок, і пройдіться на місці протягом 30 секунд.
2. **Передаємо пакунок** — уявляємо, що передаємо пакунок товаришу. Підіймаємо руки в сторони й ніби передаємо коробку з однієї руки в іншу. Робимо це 10 разів.
3. **Сортуємо речі** — уявіть, що перед вами багато речей, які потрібно розкласти. Нахиляємося вперед і «розкладаємо» речі на різні боки по черзі, як волонтери, які допомагають сортувати допомогу.
4. **Насипаємо продукти** — встаємо прямо, беремо уявну ложку і насипаємо крупу або іншу їжу в коробку (імітація). Рухи вгору-вниз — робимо це протягом 20 секунд.

ВОЛОНТЕР — ЦЕ ПРОАКТИВНА ЛЮДИНА, ЯНА МАЄ БУТИ В ФОРМІ

Рух — це не просто весело,
а ще й дуже корисно для нашого здоров'я
Час волонтерської руханки!

5. **Садимо дерево** – у вас в руках лопата і ви хочете викопати яму для молодого деревця.

Важливо: учні 5-7 класів звикли до руханок на уроках. За бажанням можна запропонувати придумати свої рухи на волонтерську тематику. За можливості долучайтесь з учнями до руханки.

7 ЧОМУ ВОЛОНТЕРСТВО ВАЖЛИВЕ?

СЛАЙД 18

Учитель/учителька:

Волонтерство — це не лише про допомогу іншим, але й про розвиток власної відповідальності та співчуття. Коли люди беруть участь у волонтерських проєктах, вони впливають на суспільство, допомагаючи тим, хто потребує підтримки. Це можуть бути люди, що опинилися у важкій життєвій ситуації, безпритульні тварини, або екологічні ініціативи для збереження природи. Волонтери є двигуном позитивних змін, адже безкорисливо витрачають свій час та енергію на благо інших. Кожен волонтерський внесок — це крок до кращого світу.

Важливо: подаючи такі дійсно важливі ідеї, вчитель повинен говорити з енергією і впевненістю, використовуючи «голос ді-джея», щоб зацікавити учнів. Наприклад, можна підвищувати інтонацію на ключових словах, як-от «відповідальність», «співчуття», «позитивні зміни», і робити паузи для того, щоб ці слова «зачепили» учнів.

ЧОМУ ВОЛОНТЕРСТВО ВАЖЛИВЕ?

Волонтерство — це не лише про допомогу іншим, але й про розвиток власної відповідальності та співчуття

СЛАЙД 19

Приклади з життя, коли волонтерство принесло користь

Підтримка дітей з онкологічними захворюваннями.

Благодійні організації та волонтери організують збори коштів на лікування, закупівлю ліків та обладнання для дитячих онкологічних відділень. А також, що не менш важливо, приходять у лікарні з виставами, різними конкурсами чи просто поговорити та підтримати.

Допомога внутрішньо переміщеним особам. Під час війни в Україні волонтерство стало однією з найважливіших форм підтримки для переселенців. Волонтери збирають одяг, їжу та медикаменти, надають юридичну та психологічну допомогу тим, хто змушений був залишити свої домівки через бойові дії. Їхні зусилля допомогли тисячам сімей знайти прихисток і отримати необхідну допомогу.

Порятуюнок тварин. Організації, що займаються порятунком безпритульних тварин, також залежать від волонтерів. Наприклад, у багатьох містах України волонтери допомагають доглядати за тваринами в притулках, вигулювати їх. Знаходять для них нові родини або організують стерилізацію. Це зменшує кількість безпритульних тварин на вулицях і покращує їхні умови життя.

Допомога постраждалим від природних катастроф: волонтери допомагали під час повеней на заході України у 2020 році, доставляючи гуманітарну допомогу, організуючи евакуацію і відновлюючи зруйновані будинки.

Допомога людям літнього віку. Волонтери допомагають літнім людям, які залишилися без підтримки. Вони організують доставку продуктів, ліків та надають психологічну підтримку, щоб літні люди почувалися потрібними, а не покинутими.

Екологічні акції. Волонтерські ініціативи, спрямовані на збереження природи, теж мають величезне значення. Наприклад, акції з прибирання парків, лісів та узбережжя водойм допомагають підтримувати чистоту і зберегти екосистеми. Крім того, волонтери проводять просвітницькі заходи, розповідаючи людям про важливість захисту довкілля.

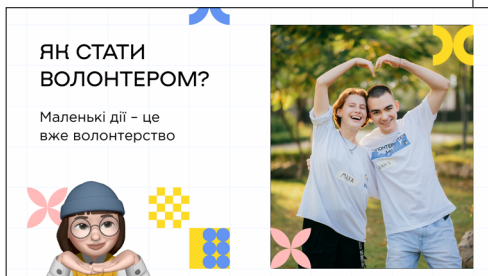
Важливо: це лише окремі приклади волонтерства. Як пошукову роботу для дітей ви можете запропонувати, після уроку знайти, яку ще діяльність можна віднести до волонтерської. Поділитися інформацією в чаті класу чи школи.

1. Маленькі дії – це також волонтерство

Учитель/вчителька:

Волонтером може стати кожен, навіть якщо ви робите маленькі добрі справи. Наприклад, зібрати сміття в парку, допомагати знайомим літнім людям(похід у магазин чи в аптеку). Усі ці дії — це волонтерство, бо ти робиш щось корисне для інших і не очікуєш за це винагороду.

2. Приклади волонтерства та залученості до нього (з чого можна почати)

Учитель/вчителька:

Визначимо, з чого ми з вами можемо почати. Які маленькі кроки вже зараз нам під силу. Пропоную відсортувати у три колонки подані ситуації та здогадатися, який це вид волонтерства.

- «У школі нова сторінка в соціальній мережі й потрібен адміністратор, що буде висвітлювати шкільне життя»
- «У школі організовано місячник «Моє хобі». Всі охочі можуть провести майстер-клас»
- «Для шкільного свята бракує людей, щоб прикрасити зал і підготувати програму»
- «Бібліотека потребує допомоги в організації книжок та проведенні заходів»
- «Багато хто не знає як сортувати пластик. Потрібно створити буклет»
- «У місцевому парку багато сухих гілок, які ніхто не збирає»
- «Поблизу річки утворилося звалище сміття, і це шкодить природі»
- «На шкільних клумбах бракує квітів і через це вони виглядають занедбанними».
- «Необхідно створити відеоролик для популяризації шкільного благодійного заходу та поширювати його в соціальних мережах»

- «Для підтримки благодійного проєкту потрібна допомога з онлайн-публікаціями»
- «Деякі однокласники не знають, як користуватися освітніми онлайн-ресурсами»
- «Потрібно створити онлайн-афішу для шкільного заходу»

Додаток №3

Для офлайн проведення можна роздати учням картки для сортування

Для проведення онлайн пропонуємо інтерактивну вправу

Важливо: якщо у вас обмежений час, то ви можете одразу перейти до видів волонтерства, з яких можна почати свою діяльність. Якщо ж час дозволяє, то така вправа спонукатиме до роздумів і групового обговорення. Запитайте в дітей, можливо, в них знайдуться приклади таких ситуацій зі свого життя.

СЛАЙД 21

Учитель/вчителька:

Волонтерство в школі: ви можете організувати допомогу учням/ученицям, що мають труднощі з навчанням, або допомогти в організації шкільних заходів. Наприклад, можна організувати акцію зі збору протермінованих ліків та разом з учителями віднести їх до аптеки, які приймають такі ліки. Для збору коштів на потреби притулку для тварин.

ВОЛОНТЕРСТВО В ШКОЛІ:
Разом вчимося, разом ростемо

Допомога в організації шкільних заходів

Залучення до проведення благодійних ярмарків

СЛАЙД 22

Ековолонтерство: це допомога природі. Разом з друзями можна організувати прибирання у дворі чи парку, сортування сміття чи посадку дерев, чи навіть одного дерева. Турбота про навколишнє середовище — це теж важливий внесок.

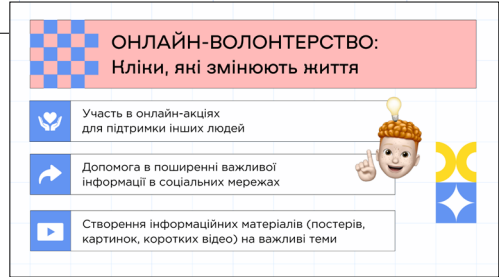
ЕНОВОЛОНТЕРСТВО:
Допомога природі завжди вчасна

- Прибирання у дворі чи парку
- Сортування сміття
- Посадка дерев, кущів чи допомога птахам

The infographic features a blue header with a yellow 'X' logo. Below are three white boxes with blue icons: a broom for cleaning, a recycling symbol for sorting trash, and a tree for planting. A cartoon boy with a lightbulb above his head is on the left, and the 'X' logo is on the right.

СЛАЙД 23

Онлайн — волонтерство: можна допомагати, навіть не виходячи з дому. Наприклад, ви можете створювати корисні матеріали інформаційного характеру, допомагати поширювати важливу інформацію в соціальних мережах, або брати участь в онлайн-акціях для підтримки інших людей.

ОНЛАЙН-ВОЛОНТЕРСТВО:
Кліки, які змінюють життя

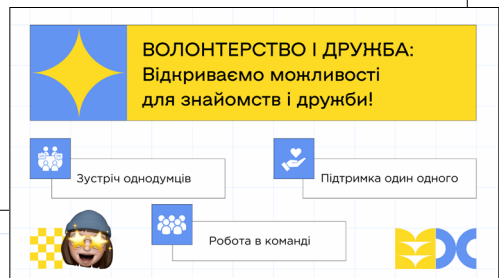
- Участь в онлайн-акціях для підтримки інших людей
- Допомога в поширенні важливої інформації в соціальних мережах
- Створення інформаційних матеріалів (постерів, картинок, коротких відео) на важливі теми

The infographic has a blue and white checkered header. It lists three activities with blue icons: a hand holding a heart, a share arrow, and a play button. A cartoon boy with a lightbulb is on the right, and the 'X' logo is on the far right.

3. Волонтерство і дружба.

СЛАЙД 24

Всі ситуації, які ми сьогодні обговорювали, показують, що волонтерство — це не лише про допомогу. Воно відкриває можливості для знайомств і дружби! Коли ви разом з іншими людьми працюєте над спільною справою, наприклад, допомагаєте безпритульним тваринам чи прибираєте сміття, ви стаєте командою. Під час волонтерської діяльності можна зустріти однодумців, з якими вам буде цікаво спілкуватися і разом робити добрі справи. Робота в команді допомагає розвивати навички спілкування і підтримки одне одного.

ВОЛОНТЕРСТВО І ДРУЖБА:
Відкриваємо можливості для знайомств і дружби!

- Зустріч однодумців
- Підтримка один одного
- Робота в команді

The infographic features a blue and yellow starburst header. It lists three activities with blue icons: a group of people, a hand holding a heart, and a group of people. A cartoon boy with a lightbulb is on the left, and the 'X' logo is on the right.

Учитель/учителька:

Як ви відчуваєте себе після нашої розмови про волонтерство? Чи виникло бажання спробувати допомогти іншим?

Порефлексуймо. Крутіть колесо та дайте відповіді на запитання.

Учні та учениці рефлексують, використовуючи інтерактивне колесо на платформі Wordwall.

[Колесо рефлексії](#)

Важливо: при проведенні рефлексії варто створити безпечний простір, де учні можуть вільно ділитися своїми думками без страху осуду. Це означає, що вчитель має демонструвати підтримку та активне слухання, щоб учні відчували, що їхні думки важливі. Визначення простих правил взаємоповаги також допомагає створити атмосферу довіри й відкритості.

Як ви зараз почуваетесь? Обирайте картинку, яка до вподоби? Чому саме цю?

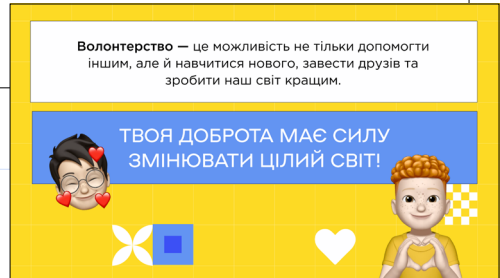
Важливо: Покажіть учням/ученицям зображення. Попросіть пояснити свою відповідь. Це запитання допоможе учням подумати про власні відчуття та зрозуміти, чи готові вони зробити перший крок до волонтерства. Важливо дати можливість кожному висловитися та поділитися своїми думками.

СЛАЙД 26

Учитель/учителька:

Волонтерство — це можливість не тільки допомогти іншим, але й навчитися нового, знайти друзів та зробити наш світ кращим. Допомогти тваринам у притулку, організувати екологічну акцію у школі, підтримати літніх людей через волонтерські проекти, долучитися до збору коштів для благодійних ініціатив, допомогти в організації шкільних свят або спортивних заходів, створити освітні матеріали для молодших учнів, підтримати тих, хто потребує допомоги в онлайн-навчанні, або навіть взяти участь у прибиранні місцевих парків та територій — це лише невелика частина волонтерських справ і ви можете обрати те, що вам до душі.

СЛАЙД 27

Важливо: якщо бачите, що діти готові до дій, то можна дати домашнє завдання на вибір. Не одне, а саме на вибір. Наприклад: продумати та почати втілювати в життя волонтерську справу в одному зі згаданих напрямків.

РОЗШИРЕНИЙ УРОК ВОЛОНТЕРСТВА

Для створення більш інтерактивного уроку волонтерства пропонуємо використовувати додаткові вправи. Це допоможе зробити навчальний процес цікавішим і активнішим.

У нашому матеріалі ви знайдете три ключові секції, які сприяють ефективній співпраці між вчителем та учнями.

1. Активні хвилинки

Містить короткі активності, які піднімуть настрій учнів і налаштують їх на роботу

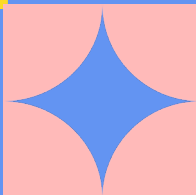
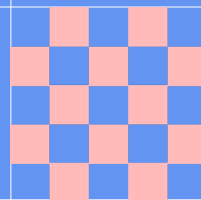
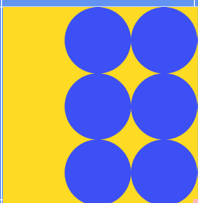
2. Вправи на волонтерську тематику

Цей підрозділ містить вправи для активного освоєння знань про волонтерство. Вони допоможуть зробити уроки цікавішими та продуктивними.

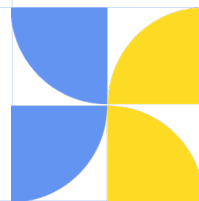
3. Допоміжні інструменти для вчителя

У цьому розділі ми розглянемо корисні принципи роботи з групами учнів: як об'єднувати їх у мінігрупи, модерувати дискусії та використовувати ненасильницьку комунікацію.

Вчитель може вибирати вправи, які найкраще підходять для поглиблення матеріалів уроку та орієнтовані на конкретний клас. Також заохочуємо використовувати власні методи та активності, які можуть бути корисними, навіть якщо вони не включені в цей посібник.

АКТИВНІ ХВИЛИНКИ

Для офлайн - взаємодії

Важливо: *вправи для офлайн-взаємодії мають на меті не лише провести рухову активність, а й мають у своїй основі командотворення. Важливо залучити до таких вправ всіх учнів, дослухавшись та підкресливши важливість кожного.*

«Звуковий ланцюжок»

Час: 5 хвилин

Виконання вправи:

Один учень/учениця починає видавати звук(наприклад, плеск у долоні або свист). Наступний учень/учениця повинен повторити звук і додати свій. Так продовжують, поки не створять ланцюжок звуків. Якщо учасників багато, то можна їх об'єднати за рядами розміщення парт.

«Передай жест»

Час: 5-7 хвилин

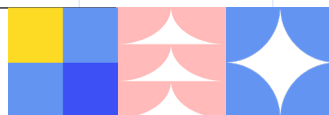

Виконання вправи:

Перший учень/учениця придумує простий жест(наприклад, рукою почесати голову) і показує його наступному учню/учениці, який має повторити жест і додати свій. Так продовжують, поки всі не додадуть свій жест. Можна об'єднувати учнів/учениць у менші групи.

«Подивись у дзеркало»

Час: 5 хвилин

Виконання вправи:

Учні та учениці стають в парах. Один учасник/учасниця виконує повільні рухи, а інший/інша повинен «віддзеркалювати» його дії максимально точно. Це можна виконувати як зі звуком (наприклад, додаючи плескання), так і в тиші.

«Крок до мене»

Час: 3-5 хвилин

Виконання вправи:

Учні та учениці стають по центру, учитель зачитує твердження і кожен раз каже: якщо ваша відповідь так, то ви стаєте на правий бік, якщо — ні, то на лівий.

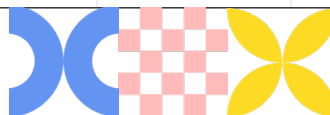
Приклади тверджень:

- Якщо ви любите морозиво, то станьте праворуч. Якщо не любите — ліворуч.
- Якщо ви правша, то станьте праворуч, якщо шульга, то ліворуч.
- Якщо ви вмієте кататись на велосипеді, то станьте праворуч, якщо ні — то ліворуч.
- Якщо ви любите дощову погоду, то станьте праворуч, якщо сонячну, то — ліворуч.
- Якщо ви любите Україну, то станьте праворуч, якщо ні — ліворуч.

Важливо: *в цій вправі не важливо, на який бік стають діти, та які запитання. Ви можете додати свої, пов'язані з вашими учнями, школою чи місцевістю. Проте останнє запитання має бути таким, щоб всі дали одну відповідь і стали з одного боку. Це підкреслить те, що в у нас всіх є щось спільне.*

«Спільний малюнок»

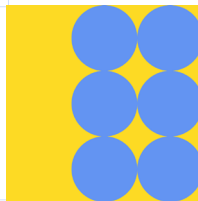
Час: 5 хвилин

Виконання вправи:

Перший учень/учениця отримує аркуш паперу і малює один елемент малюнка (лінію, коло, об'єкт тощо). Потім папір передається наступному учню, і він додає свій елемент. Мета — створити спільний малюнок, не обговорюючи, що саме малювати.

Важливо: *можна скоординувати учнів, наголосивши, що у нас точно вийде щось «круте». Використовувати кольорові ручки чи олівці.*

Для онлайн - взаємодії

«Склади історію»

Час: 10 хв.

Виконання вправи:

Для цієї вправи можна використати інтерактивну безплатну платформу з кубиками Pori.

[Кубики Pori](#)

Об'єднайте учнів та учениць у групи, для кожної групи згенеруйте 5 зображень. Команди повинні скласти історію, використовуючи всі отримані елементи. Дайте їм 3-5 хвилин на підготовку історії, після чого кожен по черзі презентує свою версію перед групою. Усі слухають історії без обговорення чи оцінювання.

«Назви щось...»

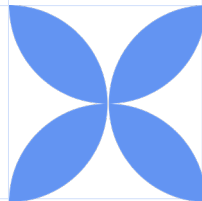
Час: 5-10 хв.

Виконання вправи:

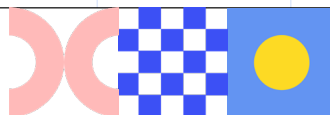
Учні та учениці по черзі відкривають коробки та дають свої варіанти відповідей.

[Назви щось](#)

«Художня хвилинка»

Час: 5-10 хвилин.

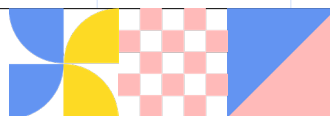
Виконання вправи:

Учні та учениці мають кілька хвилин для роботи на сайті [Weave-Silk](#), де можуть створювати симетричні малюнки. Кожен учасник/учасниця експериментує з кольорами й формами, створюючи унікальні візерунки. Після завершення вправи учні можуть поділитися своїми творами з класом і обговорити, які емоції викликали їхні малюнки.

«Знайди слово»

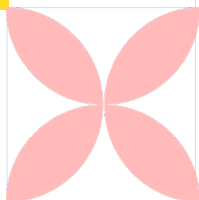
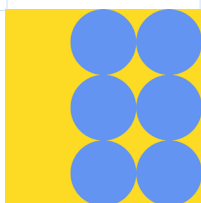
Час: 3-4 хвилини.

Виконання вправи:

Учні та учениці самостійно працюють на сайті [Wordwall](#), де шукають слова, пов'язані з волонтерством, серед випадкових букв. Після завершення вправи учні можуть коротко обговорити, які терміни вони знайшли.

[Шаблон на WordWall](#)

ВПРАВИ НА ВОЛОНТЕРСЬКУ ТЕМАТИКУ

Гра

«Знайди свою пару»

Ціль: ознайомити учнів з різноманітним волонтерською діяльністю.

Час: 7 хв.

Формат: гра з картками.

Виконання вправи:

кожен учень отримує картку з назвою волонтерської діяльності або з описом ситуації, що потребує волонтерської допомоги. Завдання — знайти відповідну пару: той, хто має волонтерську діяльність, має знайти того, хто потребує такої допомоги. Наприклад, «волонтерська діяльність з догляду за тваринами» повинна знайти «притулок для тварин». Учні об'єднуються в пари та пояснюють свій вибір.

Цю вправу можна провести онлайн за [покликанням](#).

Додаток 1

Вправа «Мотиватори та бар'єри у волонтерстві»

Ціль: розвинути вміння аналізувати мотиви та труднощі у волонтерській діяльності.

Час: 10 хв.

Формат: робота в групах.

Виконання вправи:

Учні та учениці об'єднуються в малі групи й повинні скласти список того, що мотивує людей бути волонтерами, і що може їх зупинити. Наприклад: мотивація — бажання допомогти, знайти нових друзів; бар'єри — брак часу, невпевненість у своїх силах. Після обговорення кожна група презентує свої відповіді.

Для перевірки себе можна запропонувати учням та ученицям інтерактивну вправу. [Мотиватори та бар'єри](#)

Вправа «Карта волонтерства моєї громади»

Ціль: допомогти учням зрозуміти різні напрями волонтерської діяльності та визначити, які з них можуть бути найбільш актуальними у їхній спільноті. Вправа стимулює учнів мислити стратегічно, аналізувати потреби суспільства та планувати волонтерську діяльність.

Час: 10 хв.

Формат: групова робота

Виконання вправи:

учні та учениці створюють «мапу» волонтерської діяльності, на якій вони позначають різні волонтерські ініціативи або напрями волонтерства, що могли б існувати у їхньому місті, районі чи навіть школі. Це можуть бути реальні проєкти або вигадані ініціативи, які учні хотіли б реалізувати. Мапа включає різні місця, де може бути потрібна допомога, а також типи волонтерів, які можуть допомогти.

Додаток 4

Вправа «Мережа волонтерських можливостей: Хочу/Маю»

Ціль: розвинути в учнів/учениць усвідомлення своїх можливостей і бажань у сфері волонтерської діяльності, а також виявити бар'єри, які заважають їм брати участь у волонтерстві.

Формат: індивідуальна робота

Опис: Учні та учениці заповнюють таблицю, розділену на чотири сектори, кожен із яких відповідає певному поєднанню бажань (хочу /не хочу) і можливостей (маю/ не маю). Після заповнення кожен сектор обговорюється, що дозволяє учням проаналізувати свої особисті мотивації та виклики у волонтерстві.

Структура вправи:

1. Хочу і маю

Це волонтерська діяльність, яку учні хотіли б робити й для якої мають необхідні ресурси, навички або можливості.

Приклад: «Хочу допомагати в притулку для тварин, і я вже маю час та досвід догляду за тваринами».

2. Хочу, але не маю

Це волонтерська діяльність, яку учні хотіли б виконувати, але на цей момент у них немає для цього можливостей, знань чи ресурсів.

Приклад: «Хочу брати участь у гуманітарній допомозі для переселенців, але не маю транспорту, щоб туди доїхати».

3. Не хочу, але маю

Це діяльність, для якої учні мають необхідні можливості чи ресурси, але не зацікавлені брати в ній участь. Тут можна обговорити причини відсутності інтересу.

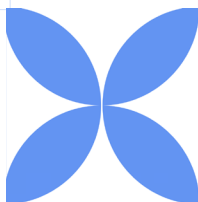
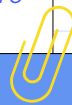
Приклад: «Маю час допомагати в школі з дітьми, але не хочу, тому що відчуваю себе невпевнено у спілкуванні з дітьми».

4. Не хочу і не маю

Це волонтерські напрямки, в яких учні не зацікавлені й для яких вони не мають відповідних можливостей або ресурсів.

Приклад: «Не хочу допомагати в екологічних акціях і не маю відповідного спорядження для прибирання парку».

Додаток 2

ІНТЕГРАЦІЯ ВОЛОНТЕРСТВА В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ НУШ

Вчитель має значний вплив на учнів, і цей вплив може бути ще більшим, коли він поєднує свої моральні цінності та особистий приклад із волонтерською діяльністю. Участь у волонтерських проєктах разом з учнями — один із найкращих способів інтегрувати цю важливу частину в освітній процес.

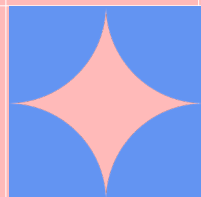
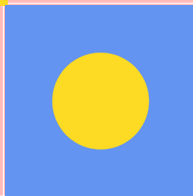
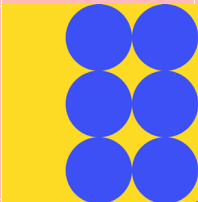
Вчителям усіх предметів рекомендується об'єднати зусилля для створення спільних волонтерських ініціатив, в яких кожен педагог може зробити свій особистий внесок. Це забезпечить мотивацію учнів і підвищить якість результатів.

Ось кілька прикладів спільних волонтерських проєктів, які можуть бути цікавими для учнів 5-7 класів:

- 1. Проєкт «Сад доброти».** Діти разом з вчителями природознавства та технологій створюють шкільний сад, де вирощуватимуть квіти, які можуть використати для привітань чи покладання до пам'яників. В процесі школярі навчаються доглядати за рослинами, розвиваючи свої агрономічні знання, а також навички командної роботи.
- 2. Акція «Карта доброчинності».** Учні та учениці разом із вчителями географії розробляють інтерактивну карту місцевих благодійних організацій. Це дозволяє дітям дізнатися про різні можливості допомоги у своїй громаді, а також вивчити основи картографії. Наприкінці проєкту можна організувати збір коштів чи речей для обраних організацій.
- 3. Програма «Таланти для добрих справ».** Школярі організовують концерт або виставу, де демонструють свої таланти (музика, танці, театр) з метою збору коштів на благодійність. Вчителі мистецтв та класні керівники співпрацюють задля організації цього заходу, що розвиває творчі здібності учнів і навчає їх планувати великі події.
- 4. Ініціатива «Чисте місто».** Діти разом із вчителями основ здоров'я та трудового навчання проводять акцію з прибирання території школи або парку. Це розвине організаційні, фізичні та екологічні компетентності учнів, а також сприятиме усвідомленню ними сутності екологічних процесів, впливу людини на природу, навчить приймати раціональні рішення щодо власної поведінки та стосунків з навколишнім середовищем.

5. Акція «Листи підтримки». Учні та учениці спільно з вчителями історії та української мови пишуть листи підтримки для військових або медиків, які перебувають у зоні конфлікту. Це допомагає розвивати не лише навички грамотного письма і вміння правильно змістовно висловлюватися, а й здатність проявляти співчуття, емпатію, співпереживати та усвідомлювати розуміння сучасних подій в Україні.

Ці ініціативи не лише залучають дітей до волонтерства, а й сприятимуть розвитку ключових компетентностей, зокрема критичного мислення, креативності та соціальної відповідальності. Важливо, щоб вчителі підтримували школярів у їхніх проєктах, надихаючи їх до активної участі у житті громади.

НА ДОПОМОГУ ВЧИТЕЛЮ

ОСНОВНІ КОМУНІКАТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ ВЧИТЕЛЯ

1. АКТИВНЕ СЛУХАННЯ

Активне слухання — це метод, який допомагає співрозмовнику відчувати, що його бачать,чують і розуміють. Це поняття вперше було запропоновано американським психологом Карлом Роджерсом у 1950-х роках. Він наголошував на важливості емпатії та розуміння в міжособистісних взаємодіях. Активне слухання сприяє створенню довірливих і продуктивних відносин, що особливо важливо для вчителів у роботі з учнями.

Основні принципи активного слухання:

- Повна зосередженість на співрозмовнику.
- Віддзеркалення почуттів та думок.
- Уникнення переривань.
- Ставлення уточнювальних запитань.
- Використання невербальних сигналів (кивки, усмішки).

Активне слухання допомагає вчителю:

- Побудувати довіру з учнями, коли вони відчувають, що їхні думки важливі.
- Покращити взаєморозуміння, щоб краще реагувати на потреби учнів.
- Стимулювати активність учнів у навчальному процесі.
- Зменшити конфлікти в класі, вирішуючи непорозуміння.

2. МИСТЕЦТВО ЗАПИТАНЬ

Запитання є ефективним інструментом комунікації з учнями, який допомагає не лише збирати інформацію, але й будувати довіру, стимулювати роздуми та приймати обґрунтовані рішення.

П'ять типів запитань:

- **Відкриті запитання**

Спонукають до розгорнутої відповіді.

Приклад: «Що ти думаєш про це завдання?»

- **Закриті запитання**

Передбачають коротку відповідь (так/ні).

Приклад: «Тобі зрозуміло це правило?»

- **Роз'яснювальні запитання**

Допомагають отримати додаткову інформацію або уточнити деталі.

Приклад: «Можеш пояснити, що ти маєш на увазі під цим?»

- **Провокативні запитання**

Стимулюють критичне мислення, але потребують обережного формулювання.

Приклад: «Чому ти вважаєш, що це не спрацює?»

- **Риторичні запитання**

Використовуються для підкреслення думки, а не для отримання відповіді.

Приклад: «Хіба ми не всі прагнемо до покращення?»

3. ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК

Зворотний зв'язок є важливим комунікативним інструментом, оскільки він допомагає учням зрозуміти свої сильні та слабкі сторони, коригувати дії та підвищувати ефективність навчання.

Шість принципів ефективного зворотного зв'язку:

1. **Конкретність**

Зворотний зв'язок має бути чітким і містити конкретні приклади.

Приклад: Замість «Ти молодець», краще сказати «Ти добре впорався/впоралася з цією задачею, використовуючи правильний метод розв'язання».

2. **Своєчасність**

Надання зворотного зв'язку повинно бути вчасним.

Приклад: «Обговорімо, що ти зробив/зробила добре, поки це ще свіже в пам'яті».

3. **Позитивність**

Починати з позитивних аспектів роботи учня.

Приклад: «Мені сподобалося, як ти вирішив/вирішила це завдання, це показує твоє розуміння теми».

4. **Конструктивність**

Спрямованість на покращення, з порадами для розвитку.

Приклад: «Ти добре попрацював/попрацювала, але можна покращити це, звернувши увагу на точність розрахунків».

5. **Двосторонність**

Учень/учениця також повинен мати можливість висловити свою думку та отримати відповіді на питання.

Приклад: «Як ти сам/сама вважаєш, що можна покращити в цьому завданні?»

6. **Регулярність**

Зворотний зв'язок повинен бути постійним.

Приклад: «Домовись, що ми регулярно обговорюватимемо твій прогрес».

РЕФЛЕКСІЯ

Рефлексія — це процес, під час якого учень оцінює свої дії, знання та переживання. У контексті шкільного уроку, це допомагає зрозуміти, що вдалося зробити добре, які завдання були складними та як можна покращити свої результати. Рефлексія важлива після кожного уроку, зокрема уроку волонтерства, адже саме через неї учні можуть усвідомити, який внесок вони зробили, як допомогли іншим та які навички розвинули.

Існує кілька типів рефлексії: емоційна, що оцінює настрої та емоції учнів, рефлексія діяльності – аналіз виконаних завдань, та рефлексія змісту навчального матеріалу. Рефлексія може бути усною, письмовою або символічною, а також проводиться як індивідуально, так і в групах. Цей метод дає змогу учням краще зрозуміти себе і своє навчання, що робить процес навчання цікавішим та ефективнішим.

На уроці волонтерства рефлексія може включати аналіз виконаних завдань, оцінку власних емоцій та вражень. Учні можуть подумати про те, чого вони навчились через волонтерську діяльність і як це вплинуло на них та інших. Це допомагає не лише зрозуміти цінність допомоги, а й мотивує до подальшого волонтерства.

РУХОВА АКТИВНІСТЬ У ЖИТТІ ВОЛОНТЕРА

Ти не раз чув/чула, що волонтерство — це допомога серцем і душею. Але чи задумувався/ задумувалась ти про те, яку роль у цьому відіграє фізична активність? Що може зробити волонтер, якщо він сам не має сил? А чи має волонтер бути фізично активним? Однозначно так. І не лише для того, щоб допомагати іншим, а й для того, щоб підтримувати власну енергію та ентузіазм.

Кожен рух — це крок до підтримки здоров'я. А здоров'я — це основа успішної волонтерської діяльності. Подумаймо: чи зміг/змогла би/б ти організувати захід для дітей, сортувати допомогу чи переносити речі для благодійних акцій, якщо тобі бракує фізичної витривалості? Звісно, ти можеш бути чудовим координатором чи лідером проєкту, але для того, щоб максимально ефективно допомагати іншим, потрібно підтримувати й своє тіло в тонусі.

Важливо зазначити, що варто адаптовувати руханки так, щоб кожен міг відчувати себе її частиною незалежно від фізичних можливостей. Наприклад, якщо серед школярів є ті, хто користується кріслом колісним, можна провести руханку сидячи, яка включатиме прості рухи руками. Це допоможе створити рівні умови для всіх та сприятиме фізичному розвитку усіх учнів.

Фізична активність допомагає не лише волонтерам, а й самим учням. Чи помічав/помічала ти, як після кількох простих руханок на уроці діти стають уважнішими й зосередженими? Відчуй, як рухи розганяють кров і дають енергію. Саме цієї енергії так часто потребують волонтери.

Волонтери — це люди, які живуть в постійному русі, тому вони мають піклуватися про себе та бути в гарній формі – як психологічно, так і фізично. Волонтери спрямовують

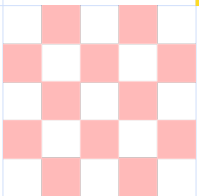
свою діяльність на вирішення чи хоча б мінімізацію суспільних проблем. Через це, часто волонтер бере на себе задачі та проблеми інших. Що може призвести до перевтоми, виснаження чи навіть – вигорання. Щоб запобігти цьому, варто керуватися принципом, що діє під час екстрених ситуацій в літаках: «спочатку одягаємо маску собі, потім – тим, хто поруч». Інакше, якщо у нас самих не буде достатньо ресурсу, сил і енергії – ми не зможемо нікому якісно допомогти.

Урок має частину, де разом з учнями вчитель проводить Волонтерську руханку. Важливо пояснити учням, що це не просто декілька хвилин рухової активності. Учителю має донести важливість фізичної активності у житті кожної молодої людини.

Ось декілька важливих фактів, про які вчитель може розповісти учасникам після проведення руханки:

- фізична активність виробляє гормон щастя дофамін, тому після руханки ми відчуваємо себе веселіше і бадьоріше;
- під час систематичної фізичної активності утворюються нові нейронні зв'язки, у які легше «вкладаються» нові знання. Ви зможете простіше знаходити способи розв'язування задач;
- рекомендована кількість фізичної активності для школярів – 60 хвилин на день. Така кількість покращить самопочуття, фізичне та психічне здоров'я;
- фізична активність є важливим складником психічного здоров'я.

Вчитель та тренер також безпосередньо подає приклад учням та ученицям. Тому всім варто дотримуватись принципів піклування про власне здоров'я – як в межах освітнього процесу, так і поза ним.

ОРГАНІЗАЦІЇ-ПАРТНЕРИ ПОСІБНИКА ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ «ШКІЛЬНИЙ УРОК ВОЛОНТЕРСТВА»

УКРАЇНСЬКА ВОЛОНТЕРСЬКА СЛУЖБА

Громадська організація, яка розвиває культуру волонтерства та взаємодопомоги в Україні. Наша велика мета – бути надійною опорою та підтримкою для волонтерів у часи війни та відбудови країни. Ми віримо, що якісна освіта, починаючи від основ та принципів взаємодопомоги, законодавства та особистої безпеки, є ключем до масштабування волонтерського руху та ефективного подолання наслідків війни.

З перших годин повномасштабної війни ми мобілізували свої ресурси для координації волонтерів зі всієї України. Ми розуміли, що найважливіше зараз налаштувати комунікацію і зв'язок між окремими людьми та організаціями. Мільйони українців виявили готовність стояти за свою державу у великій війні, водночас – тисячі людей у різних куточках країни потребували допомоги та підтримки. У цій ситуації ми виступили містком між людьми у потребі та волонтерами. Також завдяки внескам небайдужих та співпраці

УКРАЇНСЬКА ВОЛОНТЕРСЬКА СЛУЖБА

із благодійними фондами, ми надавали адресну допомогу для літніх людей.

Зараз ми повертаємось до однієї з основних наших цілей – масштабування ідей та цінностей волонтерства, підтримки волонтерського руху.

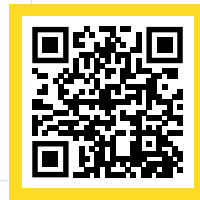
Сайт УВС

Instagram УВС

ШУВ УВС

ЦИФРОВА ПЛАТФОРМА U-REPORT

U-Report – цифрова платформа ЮНІСЕФ, що об'єднує проактивну молодь, яка висловлює свої думки та прагне впливати

на зміни в країні. У спільноті вже понад 168 000 респондентів.

U-Report покликаний у формі опитувань збирати думки молоді віком 14-24 роки з приводу різних сфер суспільного життя.

Результати цих опитувань допомагають доносити думку молоді до ключових стейкхолдерів для започаткування сталих змін.

Сайт U-Report

Instagram U-Report

Facebook U-Report

ЮНІСЕФ В УКРАЇНІ

ЮНІСЕФ працює у 190 країнах і територіях для охоплення найуразливіших дітей та молоді, які найбільше потребують допомоги. Ми працюємо над тим, щоб зберегти їхнє життя. Захистити їхні права. Уберегти їх від шкоди. Дати їм дитинство, в якому вони будуть захищеними, здоровими та освіченими. Дати їм рівні можливості реалізувати свій потенціал, щоб одного дня вони могли зробити світ кращим.

ЮНІСЕФ – це провідний голос світу для дітей та молоді, а також голос самих дітей. У всьому, що ми робимо, ми залучаємо та підтримуємо молодь, щоб вони впливали на прийняття рішень, які визначають їхнє життя.

для кожної дитини

ЮНІСЕФ в Україні відкрив своє Представництво у Києві у 1997 році. За цей час ЮНІСЕФ надав Уряду України допомогу, яка дозволила розробити й реалізувати низку програм у галузі охорони здоров'я, води й санітарії, освіти та захисту прав дітей.

ЮНІСЕФ надає життєво необхідну допомогу дітям і сім'ям, які постраждали через війну в Україні. ЮНІСЕФ працює над реалізацією ключових зобов'язань із задоволення гуманітарних потреб дітей, зокрема доступу до освіти, психосоціальної допомоги, води й санітарії, навчання з питань мінної небезпеки, охорони здоров'я матері та дитини, а також послуг для людей, що живуть із ВІЛ/СНІДом.

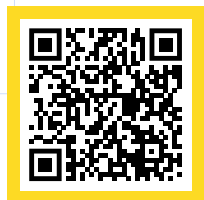
Сайт ЮНІСЕФ

Instagram ЮНІСЕФ

Facebook ЮНІСЕФ

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ

ІНТЕРАКТИВНІ МАТЕРІАЛИ ТА ОНЛАЙН-КУРСИ

Ці матеріали ви можете використати, щоб дізнатися більше про волонтерство. А також, їх можна використовувати під час уроку, щоб зацікавити учнів та урізноманітнити проведення заняття.

Серія відеороликів «Історії волонтерства під час повномасштабної війни». З 24 лютого 2022 року кожна людина в Україні хоч раз замислилась: а чим я можу бути корисною? У відео ви познайомитесь з різними напрямками волонтерства та дізнаєтеся історії людей, які продовжують творити добро та наближати перемогу.

Онлайн-курс «Волонтерство під час війни». Курс покликаний дати усі відповіді на найбільш поширені питання серед новачків у волонтерстві. Учасники курсу ознайомляться з поняттям волонтерства та його напрямками; дізнаються, яку роль зараз відіграють волонтери; навчаться мотивувати себе та команду, створювати власні проекти та допомагати ефективно.

Онлайн-курс «Рятуй, не ризикуй». Експерти курсу розповідають про основні принципи особистої безпеки волонтерів — фізичної, цифрової та психологічної. Учасники курсу знатимуть, як оцінювати ризики, вберегтися від шахраїв, зберігати свої дані, впоратися з вигоранням у волонтерстві та дбати про особисту безпеку.

Пам'ятки про волонтерство. З 24 лютого Українська Волонтерська Служба розробила понад сотню пам'яток, де зібрані поради від експертів та посилання на корисні ресурси для волонтерів та тих людей, хто шукає допомоги. Усі пам'ятки є онлайн у вільному доступі на сайті 2022.volunteer.country (внизу сторінки). Обирайте тему, яка вас цікавить та натискайте на зображення.

Дослідження «Роль волонтерства у житті школярів». Це дорожня карта до тих рішень, які ми можемо приймати для майбутнього. Того, де українська молодь буде активною, зацікавленою та матиме можливість керувати змінами, де будуть розвиватись не лише досвідчені волонтери, а й лідери та інноватори у своїх громадах.

ДОДАТКИ

***Окремі файли-
додатки розміщені в
цій теці за QR-кодом**

ДОДАТОК №1

ДОПОМОГА ЛІТНІМ

Самотня бабуся, яка потребує допомоги по дому та хоче поспілкуватися

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗБОРУ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ

Переселенці, які втратили свої будинки, потребують речей першої необхідності

ДОГЛЯД ЗА ТВАРИНАМИ

Притулок для тварин, у якому бракує людей для догляду за тваринами

ЕКОЛОГІЧНІ АКЦІЇ

Забруднена територія парку, де не вистачає рук для прибирання та висадки дерев

ДОПОМОГА ДІТЯМ У ДИТЯЧИХ БУДИНКАХ

Дитячий будинок, де діти потребують уваги та допомоги з навчанням

ВОЛОНТЕРСТВО В ЛІКАРНІ

Переповнена лікарня, де бракує підтримки для пацієнтів та їхніх родичів

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА

Люди, які пережили травматичні події та потребують емоційної підтримки

ОНЛАЙН-РЕПЕТИТОРСТВО

Учні, які через війну не можуть навчатися у школі та потребують допомоги онлайн

ДОДАТОК №2

Хочу і маю

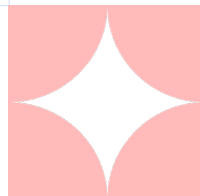
Хочу, але не маю

Не хочу, але маю

Не хочу і не маю

ДОДАТОК №3

У школі нова сторінка в соціальній мережі і потрібен адміністратор, що буде висвітлювати шкільне життя

Потрібно створити онлайн-афішу для шкільного заходу

У школі організовано місячник «Моє хобі». Всі охочі можуть провести майстер-клас

Деякі учні не знають, як користуватися освітніми онлайн-ресурсами

Для шкільного свята бракує людей, щоб прикрасити зал і підготувати програму

Для підтримки благодійного проєкту потрібна допомога з онлайн-публікаціями

Бібліотека потребує допомоги в організації книжок та проведенні заходів

Багато хто не знає як сортувати пластик. Потрібно створити інформаційний буклет. Та роздати людям у своїй громаді

У місцевому парку багато сухих гілок, які ніхто не збирає

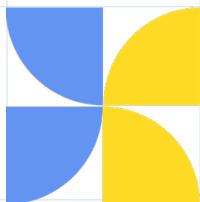
Необхідно створити відеоролик для популяризації шкільного благодійного заходу та поширювати його в соціальних мережах

Поблизу річки утворилося звалище сміття, і це шкодить природі

На шкільних клумбах бракує квітів і через це вони виглядають занедбаніми

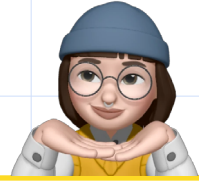

ДОДАТОК №4

КАРТА ВОЛОНТЕРСТВА МОЄЇ ГРОМАДИ

Проблемна зона:

1

Тип волонтерської діяльності:

2

Ресурси:

3

Що ми можемо?

4

Чия допомога нам потрібна?

5

Що маємо отримати?

6

